

MAGYAR FUTÁR

RAJNISZ FERENC LAPJA

BUDAPEST, 1944. JANUÁR 19. — IV. ÉVFOLYAM 3. SZÁM

ÁRA:
40
FILLÉR

MENEKÜLNEK AZ UKRÁNOK
A SZOJVJET ELŐL!

SZÁZEZREK VÁNDOROLNAK

↑ A MENEKÜLŐ OROSZ CSALÁDOK
hosszú útra rendezkednek be a teher-
szállító vasúti kocsiban...

↓ ÖSSZEVERŐDIK A SZEKÉRTÁBOR
Rendet kell tartani az utakon, hogy a
seregek felvonulását ne zavarják...

KI TUDJA HOVÁ,
KI TUDJA MERRE?...
Az egylovas fogatok hosszú sora
halad nyugat felé...

AZ OROSZ FÖLDMŰVES MEGKAPTA
az értesítést arról, hogy utazhatik. Minden
összeesomagolt ékszerekkel, napokig
várta a választ...

AKIK SZEKERREL INDULNAK A NAGY ÚTRA.
Talán 40 fokos hideg kapja el őket az országúton...

A KISLEÁNY BABÁJA IS
BUJDOSÁSBA INDUL...

NYUGAT FELÉ!...

A NAGYANYA BABUSGATJA AZ UNOKÁJÁT
a menekülés nehéz napjaiban...

Az ukránok és a fehéroroszok földjén megmozdult a nép a csatateret mögött. Amerre a német hadsereg kiüríti a végtelen síkságokat, ott a szabad gazdálkodáshoz újra hozzászokott földműves családok összeszedik az elszállítható szegényes vagyont és nekivágnak gyalog, szekereken s kikönyörgött vonatokon a hontalan élet és a bizonytalan jövő keserves útjának... Szívbemarkoló jelenetek között búcsúzik a lakosság az ősi földtől s inkább vállalja a bujdosást, mint a rabszolgaéletet a bolsevizmus kollektív farmjain, amelyeken 20 esztendőn át tengette életét, halálos reménytelenségben. Saját fajtájának, a kommunista uralom jármába fogott fegyveres tömegei elől menekül az orosz paraszt s ez a téli népvándorlás meggyőző figyelmeztetés Európa népeinek arra, hogy mi a véleménye a moszkvai vörös uralomról az olyan szegény dolgozó embereknek, akik a bolsevizmust, — saját tapasztalataikból ismerik!...

AKIK MÁR NEM FÉRTEK FEL
a vonatra... Egy újságírónak panasz-
kodnak és segítséget kérnek...

KENYÉRKIOSZTÁS
A MENEKÜLŐK KÖZÖTT

←
ÚTKÖZBEN GYERE-
KET SZÜLT EZ A
menekülő orosz asz-
szony. Bevitték a leg-
közelebbi kórházba...

INDUL A VONAT!
A tolmácsnok kiosztja az írá-
sokat az orosz menekülők
között. Nehéz sors elhagyni
a szülőföldet, de még nehe-
zebb ottmaradni — kommu-
nista uralom alatt!...

A SZOVJET HADSZINTÉR

HETRŐL HÉTRE

R.S.

Bűn volt,

— sok ember nagy bűne, hirdetni évtizedeken át a „politika” alacsonyrendűségét. És érdeke volt, nagy érdeke sok embernek, elhittetni a magyar dolgozó tömegekkel, hogy a „politizálás” csak úri huncutság, ügyes kenyérkereset, kevesek egymással harca a húsosfazék körül s valami tisztességtelen versengés az áhitott közhatalomért, amelyben a „meggondolt”, a „komoly”, az „önzetlen” ember nem vesz részt... Ezeket a nemzetrontó buta frázisokat sokan elhitték s a politika értéke lehanyaglott, a politikai fórum pedig elnéptelenedett, nagy öröme azoknak a szövethöz ragadhatták az egyeduralmat, a politikai irányítás összes fontosabb bástyáin... Később, amikor a tömegek már átláttak a hatalmi viszonylatokat rejtő sűrű szitán, a rozzant és kissé megijedt politikai törzsfőnökök új jelszót találtak ki s azt hirdették igen gyanús buzgalommal, hogy „kétféle politika” van: az egyik a „nemzetpolitika”, amellyel szabad ugyan foglalkozni, de csak úgy szőrméntében, mert elrémitő mennyiségű tudalom szükséges a műveléséhez; a másik a „napi politika”, ami viszont rendkívül csúnya dolog s egyáltalán nem méltó arra, hogy agytágulásban szenvedő, értelmes és okos köznagyságok foglalkozzanak vele... Nemzetpolitikát természetesen azok hirdethetnek, akik a saját tüneményes bölcsességükről kiállítják a bizonyítványt ön maguk számára s ezen a kissé ingatag jogalapon lecsepülnek szerényen közbeszóló embertársaikat. Az ilyen öncsinálta nemzetpolitikások nagyképűen szavalnak a ködös jövődőről s a löcsei kalendáriumból idézett lapos közmondásokkal bizonyítják semmit-érő tudálékosságukat. A jelenlétező kérdéseitől úgy menekülnek, mint az ördög a tömjénfüsttől, mert válaszolni semmire sem tudnak s a küzdelmet semmiért sem vállalják; a harc szelleme kiégett belőlük, mint rossz öngyújtóból a kanóc s bávatagságukat avval leplezik, hogy az üvöltő faj, milliók bánata, reménye és szorongatottsága, az élő és megoldásra feltett kérdés „nem tudományos” és ezért a napi politika alacsonyabbrendű körébe utalható... Olyat pedig ki hallott, hogy egy igazi tudós s egy önmagát bámuló részvénytársasági nemzetpolitikus, az indulatokat felkeltő napi politika kérdéseibe avatkozzék?.. Hogy megharagudjanak rá? Hogy az érdekeltek, — Uram bocsáss! — még a közéleti nagyságát is kétségbevonják? Ugyan kérem! Szép gömbölyüket kell mondani, megfoghatatlanul síma, okos körmondatokat. Attól hizik a tekintély, s forog tovább a lenézett napi politika, — keserű levélben...

A politika

fogalmát ezerféleképpen magyarázták a tudósok, de a rengeteg szellemes meghatározás be-magolása senkit sem tesz politikussá, vagy jobb emberré. Az emberiség sokezeréves történetében, a vallási és erkölcsi eszmékkel összeforrott politikai gondolat biztosította állandóan a haladást, elméletnek és gyakorlatnak, izzó hitnek, harcnak, tévedésnek és felragyogó igazságnak útjait. Ha volt és van valami halhatatlanul szép, nagy, nemes és örökké nyugtalan, világot formáló földi erő az emberben, akkor ez a közösségi célokat szolgáló politikai ösztön! Az egyéni nagyság és a családi erkölcs sohasem volt elég a törzsek, népek és nemzetek történelmi hivatásának betöltéséhez; mindig kellett új világot, igazságosabb s fejlettebb közéletet vágyó vezetőség s mögötte politikai sereg, amely készen állt a küzdelemre, eszméinek megvalósításáért. És nem volt soha különbség a valóságos életben, a politika tudományának tényleg nagy művelői és a politikai eszmék mindennapi harcosai között! Az emberiség sohasem haladt volna előre, ha a tudomány az égig nő, de a napi politika a rabszolgaság rendszerébe ragad... Plato politikai eszméit úgy tanítják a kiszáradt tudósok, mintha az emberiségnek ez a legnagyobb gondolkodója a Holdban élt volna és nem a görög város-államok megromlott légkörében s mindennapi, gyűlölettel vívott politikai küzdelmeinek kegyetlen sodrában. A maguk fontosságát eltúlzó tudósok, valami titkos tudománynak vélik a politika bölcselétét, de mi állítjuk, hogy tiszta magyar nyelven, a végső nagy igazságok lényegének egyszerű feltárásával, lehet olyan komoly könyvet írni az emberiség politikai gondolatának fejlődéséről, amelyből a földműves, az iparos, a munkás és az elméletileg képzett olvasók is, egyformán megértik Plato, Aristoteles, Marsiglio, Gerson, Machiavelli, Bodin, Hobbes, Montesquieu, Rousseau, Burke, Chateaubriand, Bentham, Austin, Kant, Fichte, Hegel, Spencer, Széchenyi, Kossuth, Eötvös és a mai nagy politikai bölcselők igazságot kereső tanait... Mindent, ami értelmes, meg lehet ismertetni értelmes emberekkel! A tudományos tolvajnyelv reformja szükséges csupán a művelődési folyamat megindításához. És hogy ne legyen pusztába kiáltó szó a mondanivalóm, felajánlok 10.000 pengőt pályadíjnak, egy olyan munka megírására, amely az emberiség politikai gondolatának történetét magyarul ismerteti meg a magyar néppel. Ne becsülje le senki a politikát, sem elméleti, sem gyakorlati részében, mert az életünk, a jövődünk s az új magyar nemzedékek sorsa függ politikai értelmünk és akaratunk — pallérozott erejétől!...

Milotay István

a magyar politikai gondolat legnagyobb élő írója, „Népi válság népi Magyarországa” címen, az utolsó 10 esztendőben megjelent vezércikkeinek legjavát foglalta össze s könyvét a megérdemelt figyelemmel fogadja a nemzeti érzésű olvasóközönség. Történelmet, elmélyedést, tiszta látást, népszerűtetet s cselekvéssel szolgáló magyar célokat tanít Milotay István könyve. Bírál, sürget és akaratot épít a lelkekbe ezeknek a nagy íróknak minden sora. Rövid, konok mondatok zörgetik meg a lelkiismeret kapuját; szélesre festett, remek képek örökítik az emlékezetbe a magyar tájak és emberek sajátosságait; rideg szavak ostromozzák a hibákat; gúny út nagyot a maradiságon, — de minden szó és írott beszéd háttérében ősi bánat a művészet forrása, mintha csak azt mondaná olvasóinak a három évtized óta szakadatlanul küzdő Milotay István: — „Nézzétek, milyen gyönyörű ez az ország, mennyi emlék, harc, fájdalom, maradiság ködlik felette, milyen tehetséges, páratlan nép lakja s micsoda cudar sors vagy végzet szorítja a földet és a népet érdemtelen tengődésbe!... Nem kívülről haragszik Milotay, — sokkal mélyebbre

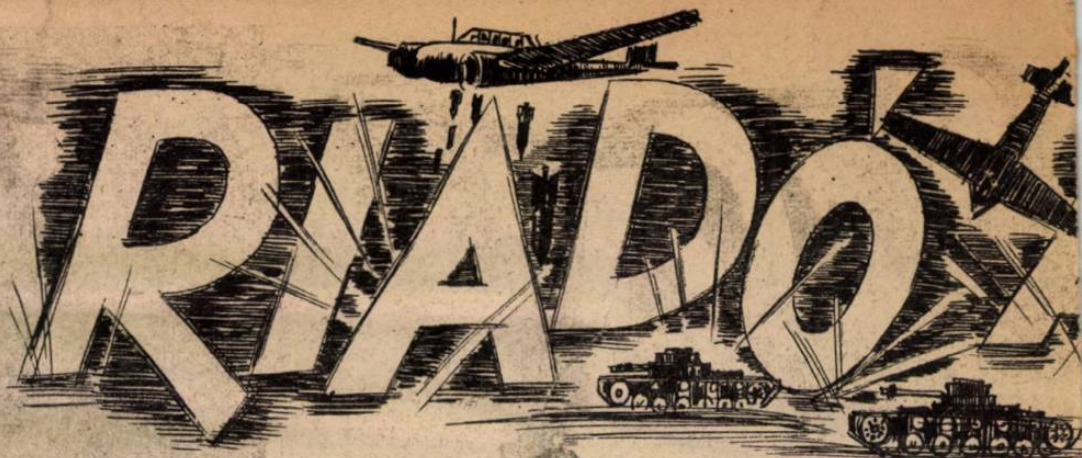
kúszott lelkének gyökere a fajtájába, semhogy kívülről tudná nézegetni hibáit, — hanem belülről emésztte önmagát s a viaskodásával is a maga lelkét sértegeti. S így van ez jól: így érezzük simogatásnak az ütést, szeretetnek a haragot s bánatnak a mulasztást. Látjuk az idők rohanását, népek újjászületését s topogásunkat holt világok cserepei között. Mert a kor végzése szerint, a magyarnak éppenúgy itt felejtett limlom már a marxizmus, s az agrárforradalmiság, mint a feudális rezgélődés és a zsidó nagykapitalista uralmi rendszer. Elkésett, idejét multta s egyformán haszontalan régiségbe avult a magyar szociális fronton a támadásoknak és a védekezéseknek eszmeserege! Mintha a mult század jelmezeibe öltözött nagyurak és forradalmárok szöktek volna ki, csendes pihenésre kijelölt sirjaikból, úgy dörögdeznék az élő riogatóra a leszerelt vitézek. Demokrácia! Szabad piac! Liberális politika! Osztályharc! Tőke! Földosztás!... Hol vannak már ezek a jelszavak a valóságtól?... Üresen konganak az igéretet, mert a történelem rostájából kihullott az értelmük. Önmagukat csapják be a hangoskodók és a hiszékenyek s ennek az álarcos, erőltetett, furcsa és beteg politikai vásárnak nincs nagyobb ismerője Milotay Istvánnál. S csak keserűség és epe csorogna Milotay ragyogó tollából, ha nem hinne fanatikusán a népi Magyarország megszületésében!”

A népi élet

korszerű formáinak kialakítása s a dolgozó életrendjének igazságos megteremtése a magyarság legnagyobb feladata. Erős mértékben iparosodó állam vagyunk.

A Magyar Futár az élő történelem lapja

Létkérdésünk a magyar nacionalista világszemlélet megerősítése s ezt a roppant feladatot, csak új, friss, magyar erők bevonásával lehet megvalósítani. Ahogy Milotay István írja: „Új, friss, faji szellemtől áthatott társadalmi elit nélkül semmiféle evolúció, sőt semmiféle revolúció nem boldogulhat. Ilyen nélkül egyiknek se lehet elég ereje arra, hogy magát a hatalomra felküzdhesse, se arra, hogy céljait ott marandó módon érvényesíthesse. Ennek az új elitnek nagy részében a magyar föld népéből kell kisarjadnia. Annak szellemét, egyéniségét, képességeit kell belevinni a magasabb életformába. Át kell hatnia nemcsak lelkével, erkölcsi csisegével, de vérével is a mostaninál sokkal erősebben a nemzeti társadalom vezető osztályait. Ennek az új kollektív, szervezett és fegyelmettel nemzeti demokráciának a fajilag érintetlen magyar néprétegekből kell erőt és öntudatot merítenie. A papi szemináriumoknak ide kell nyúlniok, innen kell megtenniök, a palócok, jászok, matyók, székelők s a dunántúli színmagyarság gyermekeinek kell helyet engedniök nemcsak a plébánosi, de a legmagasabb egyházi méltóságokig. A hadsereg új altiszti és tisztikarának friss emberanyagért, új erkölcsi, szellemi erőkért, faji, katonai képességeikért itt kell keresnie az utánpótlást. A gazdasági, szövetkezeti élet új vezetősége jórészt innen kell, hogy rekrutálódjék. Az új, intenzív kisgazdakultúra magasabb színvonalú, képzett vezető rétegeinek egyre jobban innen kell kifejlődniök. A művészet, az irodalom csak innen frissülhet fel új színekkel, a faj és a föld markáns lelkével, vonásaival. Nem paraszt-Magyarországa kell, nem az egész állami, társadalmi vagy kulturális életet kell parasztszínvonalra leszállítani, nem is csak a kiváltságosak számára hozzáférhető elefántcsonttorony-kulturát kell teremteni és fenntartani, de a parasztságot kell az állam és nemzetnevelés, a gazdasági szakszerűség, a szellemi erőfeszítés európai színvonalára felemelni, hogy az új Magyarországot felépíthessük. Ez együtt és egészében új birtokpolitikát, új kulturpolitikát, új katonapolitikát, új szociális politikát jelent...”

LEGÚJABB 6 OLDALAS

↑ FERFI — A TÖMEG ELLEN!
A bátrabb szív és az erősebb akarat
katonája, véresen is helyt áll a túl-
nyomó létszámmal indított szovjet-
rohamok viharában...

A leningrádi frontszakasz és a Krim-félsziget között, a szovjetháború minden nagy hadi eseményét felülmúló gigantikus arányokban dühöng a vörös hadsereg tömegrohamaival táplált téli csata. A szovjet a technikai termelés végsőkig való megfeszítésével s emberanyagának egyedülálló feláldozásával csatázik a német védelmi vonal áttöréséért, hogy a hadjáratot — végleges győzelemmel — tavaszig befejezhesse, de a német védekezés éppen ezt a főcél hiúsítja meg, az örökös kitérések, a területfeladás és a váratlan ellenrohamok rendkívül bonyolult hadászati terveinek következetes végrehajtásával. Szent Karácsony estéjén, a vitebszki arcvonalszakaszon kezdődött az új téli csata s azóta a szovjet több mint 3800 harcokcsit veszített! Csak a keskeny herdicsevi térségben,

A TŰZERSÉG CSODÁLATOS TELJESÍTMÉNYE!

1 Két esztendő óta lövi egy nehéz német
űtőg Leningrádot s most körül a
100,000-ik gránát az ágyúesőbe. Az űtőg-
parancsnok személyesen viszi a 100,000-ik
gránátot az ágyúhoz...!

2 Tűz!

3 Repül Leningrád felé
az űtőg 100,000-ik
gránátja!...

SZOVJETFRONTON!

KÉPSOROZATUNK AZ EURÓPÁT VÉDŐ KELETI NAGY CSATÁKRÓL

↑ KIBONTAKOZIK AZ ELLENTÁMADÁS. Jeges, darás, havas-
esőt kavargat az északi szél s az
ellenség géppuskatűzében törnek
a szovjetállásokra a német gráná-
tosok

Vatutin szovjettábornok 10 hadsereggel támadt a német állásokra! Ezek a számok megrendítő tényekkel azt bizonyítják, hogy a vörös armádia Európa előzönlésére tör, a német hadsereg pedig ebben a félelmetes viadalban egész Európát, az összes szabadságszerető népeket védi, a bolsevizmus gyilkos áradata ellen! Riadót ver az ágyúk mennydörgése a szovjetfrontokon s a pergőtűz üvöltő hangja a határok védelmére figyelmezteti az európai nemzeteket! Figyeljük a roppant birkózást s határtalan tisztelettel tekintünk a keleti csatamezők hősei felé, akik sárban, fagyban, éjjel, nappal, a földön, a levegőben s a Fekete-tenger vizein vért és életet áldoznak, az emberi kultúrát hordozó ősi földrész védelmében!...

→ ÉGŐ HARCKOCSIK
FÜSTJÉN ÁT ELŐRE!...

A GÉPPUSKÁSOK FELKÉSZÜLNEK
A HARCHA...

A FÉNYKÉPEZŐ HADITUDÓSÍTÓ valahogy előre
sodródott a vakító havas esőben és váratlanul szembe-
került a sáncban meghúzódo bolsevistákkal. Rájuk
csattant a gép s így született meg ez a rendkívül
érdekes felvétel...

FOLYTATÁS A
TULOLDALON

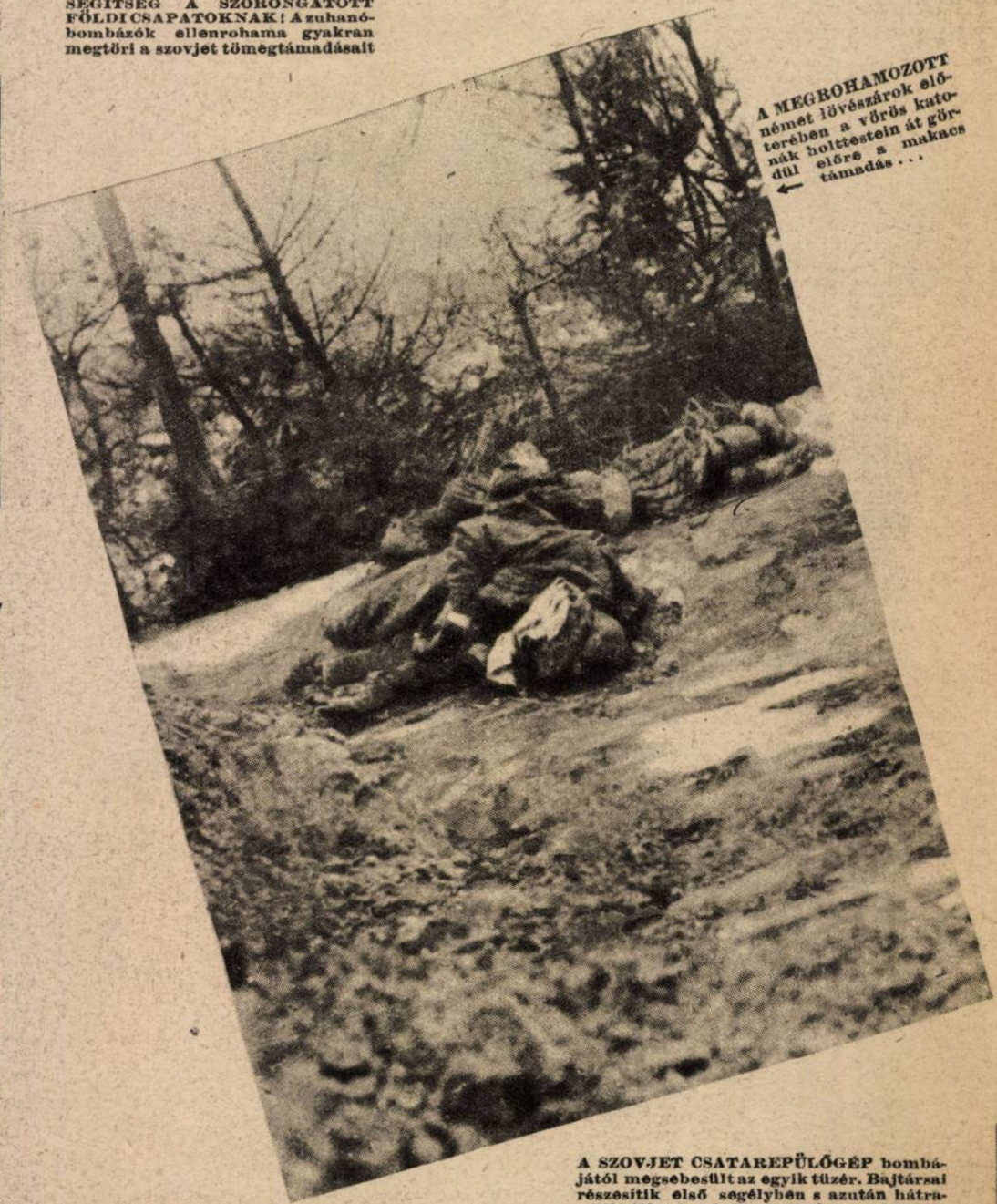

↑ **A NEVELI MOCSARAK KÖZÖTT.** Felvonultak már a szovjet acélkolosszusi s az edényláson át közelednek dübörögve a védelmi állásokhoz. Tüzelésre készen áll a géppuska, leszállítani a páncélosokról a szovjetgyalogoságot. A harcokcsikkal azután a páncéltörő vadászok közelharcban végeznek...

ELELTE A TÁMADÁS HULLÁMA A NEMET LÖVÉSZÁRKOT! Kézi gránátokkal várják a katonák a halálos viaskodást... ↓

SEGÍTSEK A SZORONGATOTT FÖLDICSAFATOKNAK! A zuhanóbombázók ellenrohama gyakran megtöri a szovjet tömegtámadásait

← **A MEGROHAMOZOTT német lövészárk előterében a vörös katonák holttestein át gürdül előre a makacs támadás...**

A SZOVJET CSATAREPÜLŐGÉP bombájától megsebesült az egyik tüzer. Bajtársai részesítik első segélyben s azután hátra szállítják a bunkerben elhelyezett kötözőhelyre...

↑ NEGYEDSZER VETIK BE, egy napon, a motoroskerékpáros egységet, felderíteni erőszakosan a csata gyújtópontjába vezényelt szovjettartalékok erejét... Hó, sár, golyózápor s egymásba sűrűsödő nehézségek sokasága sem akadályozhatja meg a vakmerő előnyomulást...

KEVÉS A CSIZMA...
A visszarámló bol-
sovisták lehúzzák a
csizmát a saját halot-
takk lábáról s maguk-
kal viszik, amikor
elhagyják a csata-
teret...

A SIKERES NEVELI ELLENROHAM
UTÁN az élcsoapat beússza magát éjszakára

↑ ONNAN LŐNEK A ROHAMÁGYÚK... A legelső sáncvonalon napok óta harcoló gyalogos, megmutatja a segítségül érkezett páncélos parancsnokának, a fontosabb célpontokat

↓ KÖZELHARC, ÉLETRE HALÁLRA!... A szovjet lövész-
gödrök közötti csúsznak előre sűrű
tűzben a német granátások

FOLYTATÁS A
TULOLDALON

ORVOS A GEPPUSKÁNÁL... Az előnyomuló páncélosokhoz beosztott orvos, maga gondoskodik életének és műszereinek fegyveres védelméről

DÜHÖNGŐ HÓVIHARBAN
BERDIOSEV TERSEGEBEN

A VISSZAFOGLALT
LÖVESZÁROK VI-
tebszék csatamezején →

SŰRŰ HAVAZÁSBAN a legveszedelmesebb a helyzet!... Az előrs
állandóan készen tartott puskával várja a bolsevisták felbukkanását...

HÁROMSZOR CSERELT
GAZDÁT gyilkos tusákban
a behavazott szovjetfalu... →

A HARCOLÓ PÁNCÉLOSOK
PARANCSONKA AZ ŰRKÖZETET
FIGYELI

NIKOPOLI HARCOSOK. Hetekig dühöngő csatákban védtek ↑
meg állásaikat a havasi gyopáros német vadászok s arcukra
vésődött a küzdelem keménysége...

A LEELŐTT SZOVJET ↑
CSATAGÉP gyors helyszíni
megvizsgálása... A gép-
alkatrészek, a fegyverek és
a lőszer állandó ellenőrzése
fontos feladat, a technikai
újítások figyelembevétele
szempontjából...

NE BÁNTSANAK! Rémséget bujkál az
életben maradt szovjet katona szemében...

HEVES „LOVASCATA” A PIHENŐ ALÁTT. A JÁTEK
a halál közelségében sem veszíti el varázsát...

Levegőversett bolsevizisták bandu-
kolnak a hómezőn... Szűcszerek
sorsa teljesedik be a legnagyobb
téli csatában!

MENEKÜLNI PRÓBÁLT...
↑ Elfogták a sz. alapos motonka kő-
ben fontos utasításokat találtak
a kabátja belsejében, a felkelő
bandák számára...

NAGY SZÁL LEGÉNY EZ AZ SS-KATONA!...
A kolostor pinéjéből sikerült öreg görög
harangzó remegre mezdli, hogy a bandák a
hegyek közé menekültek. Ami megváltás érték
volt, azt magukkal vitték...

A LOVAGKERESZTES SCHUMERS KÉZES irányította Görögországban
az SS tisztogató harcát. Schumers (középen) megbeszélést tart tisztjával

A GÖRÖG FELKELŐK TÖRZSKARÁNAK ELFOGLALT SZÁLLÁSA ELŐTT.
Az Elsas-erővel vezetői tanácsot itt, az ölképet elvonatásig

GÖRÖGORSZÁGI bandaharcok

AZ ELSŐ KÉPES-RIPORT A GÖRÖG KOMMUNISTÁK LEVERÉSÉRŐL

GOLTÓZÁPOR KÉNYKERÉNYI A GRÁNÁTOST
A SEIKLAFÉNYEKRE. De görögök nem sokáig
bírták a - válságot...

ERKEKET A SZEREN-
CSELTEN GÖRÖGÖKET
sorozták meg „felsen-
hadító” csapatok...
Nagylőre saját népké-
sz és falvakat fosztogatták

AZ ÖTÖKÖT VÉGEN Hye „katona” adták meg magukat.
Kiváló fegyverekkel voltak felszerelve

FOGLYOK EGY SZÉTVERT NAGYON
GÖRÖG BANDÁBÓL. A szép lakaró vicen-
kerül a gazdájához, ahonnan elrobolták...

Csak elszórt, szűkszavú hírek-
ből értesült a világ arról, hogy a
Balkánon elhelyezett olasz hely-
őrségek fegyverletétele után,
Görögországban is fellángolt a
partizán-háborúskodás és hosz-
szú időn át veszélyeztette a
földműves falvak békés életét
s a szükségét szenvedő ország
belső forgalmát. A széthullott
olasz csapatok fegyverei kerül-
tek különböző titokzatos uta-
kon a felkelők kezeibe s
Moszkva gondoskodott arról,
hogy ügynökei kommunista jel-
szavakkal szervezzék meg a já-
ratlan helyeken összeverődött
bandákat. A görög szigetek
dicsőséges elfoglalása után, a
szárazföldön sem tartott sokáig
a küzdelem. A rendteremtő
SS-osztagok megsemmisítették
a bandák nagyobb részét s a
szétszórt töredékcsoportok pedig
a hegyek közé menekültek. Ké-
peink érdekes kortörténeti ok-
mányai a sikertelen görög par-
tizán-mozgalomnak...

EGY GÖRÖG FÖLDMŰVES
kézelekkel ad felvilágosítást a ban-
dák elűzés SS-rohamosztag ves-
tőjének

ELFOGLALT RÉGI KOLOSTOR,
↑ amely a hegytetőn, vad sziklaskadók
között, a felkelő görögök erősen védett
fészeke volt. Nehány óráig tartó harc után
felrepült falára a horogkeresztet zászló...

VESTŐI GÖRÖG VIDEKEN, egy kis hegyi
falra vonulnak át az SS-páncélgránátosok
a megvívott harc után. A tél nem komoly
dolog erre felé...

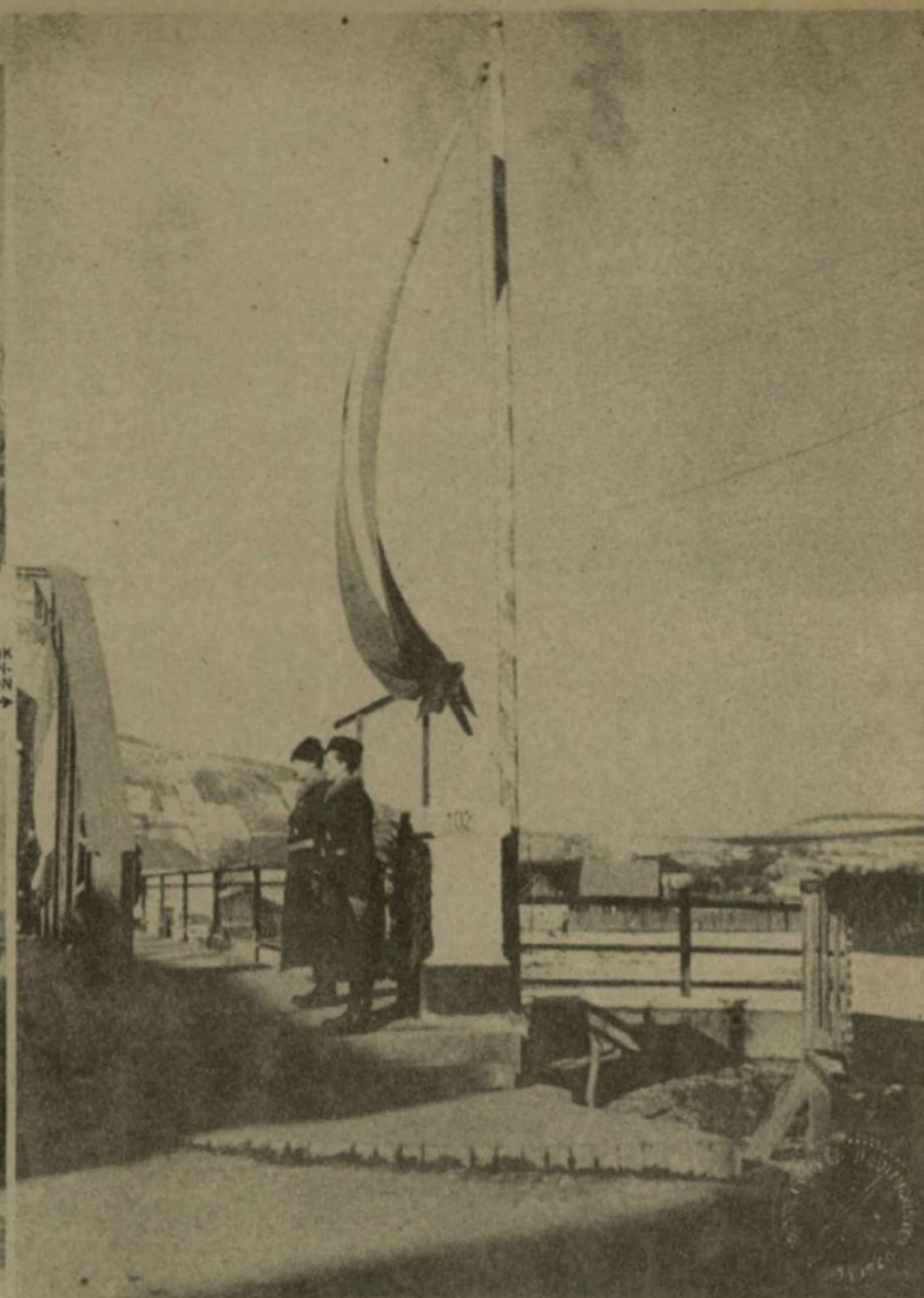

↑ ÖT ESZTENDŐVEL EZELETT CSEH ORV-
TAMADÁS ERTE MUNKÁCS VÁROSÁT.
A kis számú magyar határőrség a város hő-
slikő férfilakosságának segítségével kiverte és
megsemmisítette a lázadó cseheket

A NEMZETVÉDELMI TÁR-
SADALMI ALAKULATOK
↓ DÍSZMENETE AZ EMLÉK-
UNNEPELYEN

DÍSZÖRSÉG AZ ÖTÖDIK
ÉVFORDULÓN A MUN-
KÁCSI LATORCA-HIDON →

A BOLGÁR-MAGYAR
BARÁTSÁG JEGYÉBEN

AZ ANDRÁSSY-ÚT 86. SZÁM
ALATT MOST NYILT MEG A
BOLGÁR EGYETEMI INTÉZET

← TOSEFF DIMITRI BUDAPESTI BOLGÁR
KÖVET. — SZINYEI-MERSE JENŐ
KULTUSZMINISZTER JELENLÉTEBEN
— az intézet felállításának jelentőségét
móltatja

Magyar

MAGYARORSZÁG 1944. ÉVI MŰKORCSO-
LYÁZÓ-BAJNOKSÁGA A MŰJÉGPÁLYÁN

A FÉRFIEGYES BAJNOKSÁGOT KIRÁLY EDE NYERTE A TAVÁLYI BAJNOK
KÁLLAY KRISTÓF DR. ELŐTT

A KIRÁLY EDE—KÉKESSY ANDREA PÁR
szép teljesítményével megérdemelten győzött a páros bajnokságon

BOTOND GYÖRGYI MEGVÉDTE TAVÁLYI BAJNOK-
SÁGÁT — az 1944. esztendőben is ő viseli a bajnoki címet

BUDAPEST HÓ ALATT

CSAK KÉT NAPIG TARTOTT AZ ELMÜLT HÉTEN A BUDAPESTI „FEHÉR VILÁG”. Sűrű hó esett, de a feltámadó déli szél újra tavaszt varázsol a városra s a ragyogó, meleg napsütés gyorsan eltüntette a hólakarót. Nehezen állandósul az idei tél...

BÉKÉS, KARÁCSONYI HANGULAT A BELVÁROSI TEMPLOM KÖRNYEKÉN

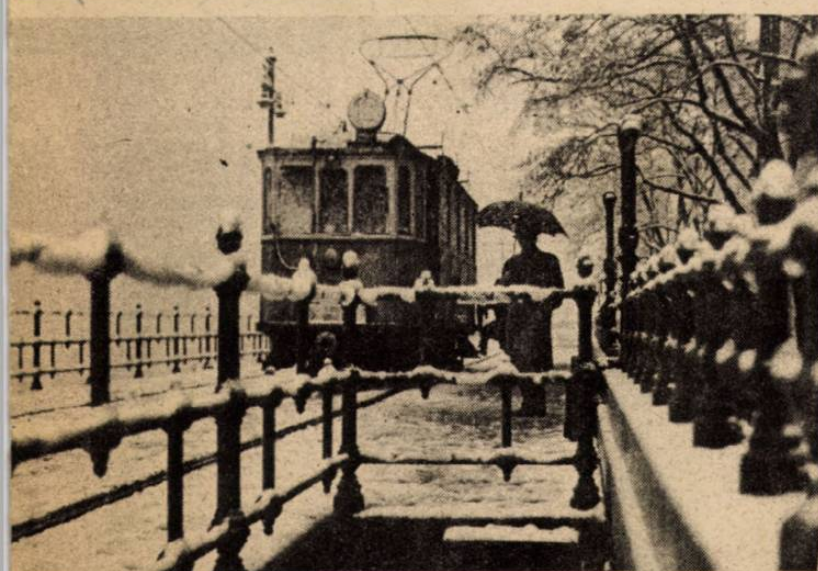
A BEHAVAZOTT VÁRHEGYEN A királyi palota kovácsoltvas rácsát és turulmadarát is fehér tákaró borította →

TÜNDÉRVILÁG A VÁROSLIGETBEN...

Képhíradó

A DUNAPARTON A SÜRÜ HOÉSESBEN CSAK LASSAN KÖZLEKEDTEK A VILLAMOSOK, — a számtáblát pillanatok alatt be-lepte a hó

MUNKÁBAN KERÉKPÁROSAINK... Javában folynak az edzések a „mozgó görgön”, mert január 23-án megkezdődnek a fedettpálya-versenyek a Sportcsarnokban! →

MUSSOLINI LEGUJABB ARCKÉPE
A hét végén Mussolini fontos rende-
leteket adott ki a köztársasági fasiszta
állam rendjének megszilárdítására

VILÁG

GALEAZZO CIANO GRÓF,
MUSOLINI VEJE, a volt
olasz külügyminiszter. A
veronai fasiszta különbíró-
ság golyó általi halálra ítél-
te. Az ítéletet az elmúlt
héten végrehajtották

**DE BONO OLASZ TÁBORNAGYOT IS KIVE-
GEZTEK VERONÁBAN,** a különbíróság ha-
lálós ítélete után, négy társával együtt. Az
ítélet, a fasiszta nagytanácsban, Mussolini
ellen előkészített puccs miatt mondotta ki
bűnösöknek a vádlottakat

**A VERONAI RÉGI VÁR HID-
BEJÁRATA.** A hírek szerint
itt őrizték a nagy per foglyait.
A 19 vádlotthól csak 5 állott
személyesen a fasiszta bíróság
előtt. A bíróság hazaárulás cí-
mén 18 vádlottat halálra ítelt

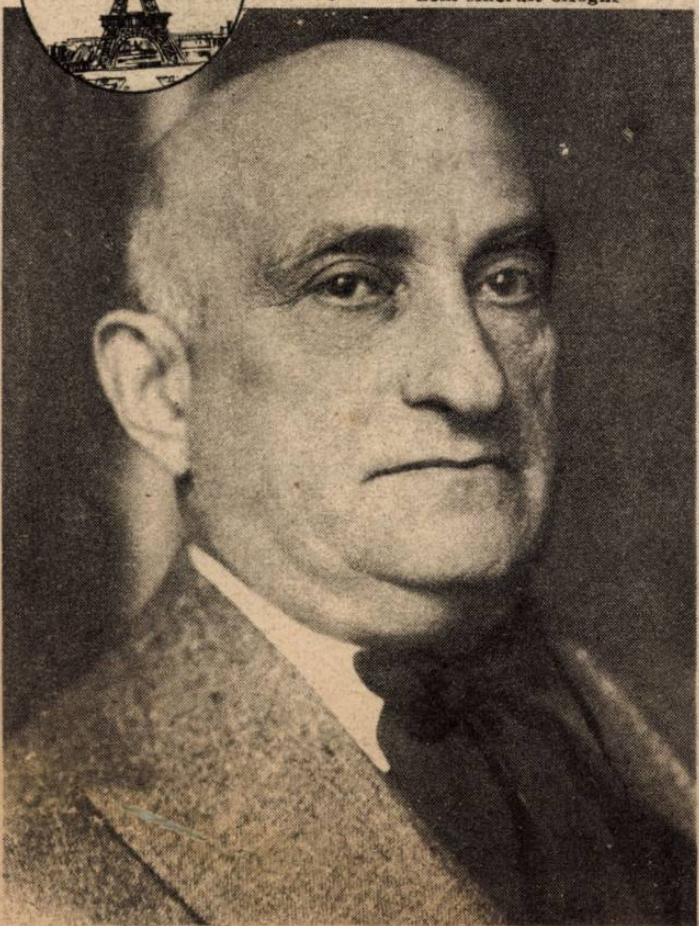
PARESCHI volt olasz
földművelésügyi mi-
niszter, a bíróság halá-
los ítélete alapján Ve-
ronában agyonlőtték

CAVALLERO tábornagy
emlékiratai döntötték el
a veronai perben, a vád-
lottak sorsát. Cavallero
tábornagy az elmúlt
év szeptemberében agyon-
lőtte magát, de hátra-
hagyott feljegyzéseit, —
a július 25-i államesiny-
ről, — felolvasták a vero-
nai tárgyaláson...

BASCH VIKTOR, az Emberi Jogok
Ligájának volt elnöke, akit Francia-
országban, Lyon melletti feleségével
együtt meggyilkoltak. A tetteseket
nem sikerült elfogni

FEVZI CSAKMAK, a török vezér-
kar főnöke, nyugalomba vonult.

ANTE PAVELICS, a horvát poglavnik
közjogi helyzete véglegesen rendező-
dött s a horvát államnak életfogytiglar-
szuverén államfője lett

UJSÁG

AZ AFRIKÁBAN MEGALAKULT EMIGRÁNS FRANCIA KORMÁNY TAGJAI:

1. DR. JULES ABADIE nevelés- és közegészségügyi tárca, 2. HENRI BONNET tájékoztatási tárca, 3. CATROUX TÁBORNOK, az arab államokkal való együttműködés megbízottja, 4. MAURICE COUVE DE MURVILLE pénzügyi tárca, 5. ANDRÉ DIETHELM termelés- és kereskedelemügyi miniszter, 6. GEORGES TÁBORNOK tárcanélküli megbízott, 7. LEGEN-TILHOMME tábornok honvédelmi tárca, 8. RENÉ MASSIGLI külügyminiszter, 9. RENÉ MAYER, a közlekedésügy és a kereskedelmi tengerészet minisztere, 10. FRANÇOIS DE MENTHON igazságügyi tárca, 11. JEAN MONNET újjáépítési és szervezésügyi miniszter, 12. ANDRÉ PHILIP belügyi és franciászógliszervezkedés megbízottja, gyarmatügyi tárca, 14. ADRIEN TIXIER munkaügyi miniszter

CSAK A KÉT VEZÉR HELYZETE ÉS JOGKÖRE TISZTÁZTALAN!

DE GAULLE TÁBORNOK gyakorolja a főhatalmat az emigráns francia kormány fölött, de, —

GIRAUD TÁBORNOK is szívesen ragaszkodik vezetési jogához a két katonai politikai mérkőzésében a szövetséges nagyhatalmak diplomáciai ellentétét játszanak döntő szerepet...

↑ AZ ÚJ OLASZ HADSEREG bevonuló katonái a rendelkezéseket és a komor híreket hallgatják a kaszárnya udvarán. Mussolini hívei tovább küzdenek Olaszország elleneségei ellen!

HERMANN GÖRING, a német birodalom vezértábornagya most ünnepelte 51. születésnapját

GÖBBELS MINISZTER kitüntet egy berlini betegápolónőt, aki a terrortámadás éjjelén élete kockáztatásával mentette ki ápolottait az égő kórház-épületből

A BOLGÁR FŐVÁROS teljes kiűrését rendelte el a bolgár belügyminiszter. A rendeletet azonnal végrehajtják

A LELŐTT AMERIKAI BOMBÁZÓ MEGKEZDI utolsó útját lefelé!... Jelenet a németországi nagy légicsatából

136 ANGOLSZÁSZ BOMBÁZÓT lőttek le a németek, az elmúlt hét legnagyobb csatájában! Így hevernek a hatalmas gépek szerteszét a birodalom földjén. Londoni je'entések titkos német fegyvereket emlegetnek...

A BEVETEST VÁRJÁK a német vadászok, Európa nyugati partvidékén. Új típusú gépeikről esodákat írnak — az angolok...

Úgy súlyosodik a nemzetközi helyzet, mintha éjjel-nappal ólommal öntöznék... A diplomáciai titkok sűrű fátylát megszagatták az események s az angolszász állásfoglalásokból mindinkább nyilvánvaló lesz, hogy milyen egyezséget köthetnek Sztalinnal. Dittmar német altábornagy, igen érdekes katonapolitikai fejtegetéseiben azt írja, hogy Teheránban Anglia és Amerika elismerte a szovjet európai hatalmi állását s a vörös hadsereg, az új offenzívát, jogilag már elismert túlsúlyának fegyveres biztosítására indította meg, egész Európa élettere ellen. Ezt az indokolt feltevést alátámasztja az angolszász sajtónak az a rejtelmesen megismétlődő gyakori kijelentése, hogy a szövetséges nagyhatalmak „elismerik a befejezett tényeket...” Ilyen befejezett tényt jelentett be Moszkva, amikor a lengyel határ megcáfolt átlépése idején, a Kreml bástyáira felállított ágyúk üdvözlésével hirdette ki a nagy eseményt, a Pravda pedig nyers őszinteséggel tisztázta a szovjet területi igényeit.

A lengyel emigráns kormány kétségbeesetten védekezett, de a sajtó azonnal elárulta, hogy Mikolajczik Londonban székülő kormányát, a szovjetet kielégítő megoldásra kényszerítik... A nagy angolszász lapok vezércikkben figyelmeztették a lengyeleket, hogy vállalniuk kell az áldozatot, hogy „az erőviszonyok gondos lemérésére van szükség”, s hogy „ne játszáék el a nagyhatalmak szíves jóindulatát...” Hosszú tárgyalások után, valóban

HADIJELENTÉSEK, CSATÁK

A szovjetfronton

még mindig szokatlanul enyhe az időjárás s különösen a déli szakasz vidékén, a legöregebb emberek sem emlékeznek ilyen őszhöz hasonló télre. Vékony a hótakaró és a jég, de aránylag könnyű hatalmas seregetestek harcbevetése a fő útvonalak mentén. A szovjet óriás tömegtámadásokra használja ki az időjárást. Arról még beszélni sem lehet, hogy a szovjet kimerült volna. A harcoló egységek vérvesszeségét az arcvonal mélyéből pótolják s a visszafoglalt területekről minden épkezláb embert beosztanak a rohamcsapatokba. Az elmúlt hét elején apadt el először a karácsonykor megindított tömegrohamok emberanyaga, de a hét végére már felgördült az új hullám a német állások felé.

A front legészakibb részén új fordulat a súlyos harcok kiterjedése az Ilmen-tó vidékére és Oranienbaum szakaszára! Ebben a térségben hosszú idő óta csak járőrharcok zajlottak s úgy látszik, hogy a szovjet Leningrad alatt is komoly támadásokat indít. Neveltől északnyugatra erős szovjet gyalogos és páncélos erők rohamozzák a német vonalat, de betörési helyeiket sikeresen elreztették.

Vitebszktől északnyugatra a vörös hadsereg új súlypontot alakított s csatarepülők és páncélosok bevetésével próbálta meg újra az áttörés kierősztolását. A várostól délkeletre, a németek ellen-támadása megsemmisített egy nagyobb páncélos alakulatot. A vitebszki pillér védelme a csodával határos. Hónapok óta zúdítja rá a szovjet a tömeg-támadásokat, minden komoly eredmény nélkül s a csatatér már elvesztett vörös hadosztályok temetője.

A Pripjet mocsarak keleti szélén, Rjecsicától nyugatra tombol a heves harc, amely még nem fejeződött be. Az egyelőre járhatatlan, mocsaras terület déli szegélyén, Sarny térségében, a szovjet fokozza erős nyomását s ez az előretolt frontszakasz figyelemreméltó gyűjtőpontja lehet a közeljövő hadászati eseményeinek.

Berdicsev frontszakaszán és Pogrebiscse körül elkecseregett harc dühöng napok óta, szakadatlanul.

AZ ELŐTÉR GYORS MEGTISZTÍTÁSA A DEOLASZORSZÁGI CASSINÓI MAGASLATON, egy új harc állás előkészítésében. Percek alatt végez a kis fűrés a hatalmas fákkal...

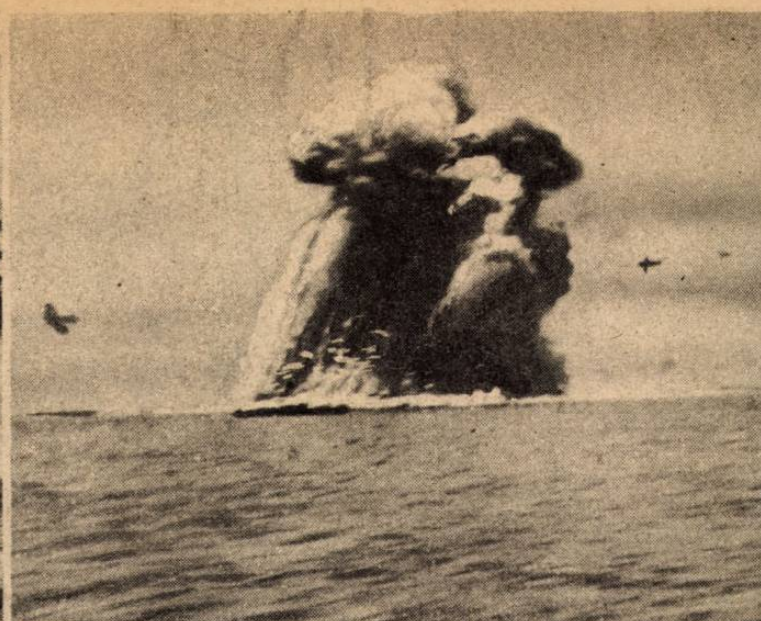
A DEOLASZORSZÁGI FRONTON géppisztolyokkal felszerelt kis ejtőernyős osztagok, napokig feltartóztatják a nagy létszámban rohamra küldött amerikai csapatokat

ELFOGOTT OLASZ BANDAHARCOSOK AZ ABRUZZOI HEGYEKBEN. A német vonal mögött kezdtek tüzharcot az utánpótlási járművek ellen...

A BISKAYAI ÖBÖL FELETT LELŐTT „SUNDERLAND”, a legnagyobb típusú angol vízipilóta, lángborul...

NÉMET TORPEDÓVETŐ REPÜLŐGÉPEK egy felrobbantott angol lőszerszállító hajó körül, a Földközi tengeren

PFLUGBEIL TÁBORNOK a keleti hadszíntéren bevetett egyik légiflottá parancsnoka, átadja Steffe őrnagynak, a lovagkeresztet. Haláltmegvető légi harcok jutalma a nagy kitüntetés...

ÉS ÚJ FORDULATOK Irta: Rajniss Ferenc

Két légi csata

A hét elején ellanyhult ugyan a küzdelem, de a hét végére annál vadabban fellángolt. Egy mélyebb betörés helyén, a támadást végrehajtó szovjet páncélos dandár teljesen megsemmisült, amikor a német harcoksi alakulatok vették át a kezdeményezést... A német ellentámadás előrehaladt.

A nagy Dnyeperkönyökben, Cserkasszi és Kirovograd térségében erősödik a szovjetnyomás! Új páncélos alakulatok és csatarepülőgépek avatkoznak a véres küzdelemben, de a német vonalakon elakadt a tömegtámadások áradata. A betörési helyeken közelharcok folynak s ellentámadások zárják le az arcvonalon keletkezett hézagokat. Dnyepetrovsktól délnyugatra, keskeny szakaszon több hadosztály támadja a német hadállásokat s a nikopoli hídfőnél is súlyos harcok zajlanak. A térképre vetett pillantás meggyőzhet mindenkit arról, hogy a vezetés fölénye nélkül, ezek a 300 kilométernyire előreugró német állások, tarthatatlanok lennének!...

A Krim-félszigeten Kercstől északkeletre, a szovjet 4-5 friss hadosztállyal lendült új támadásba, de a vörös hídfőállás hét végére összeszűkült. A német repülők sok partraszállási hajót elcsúszítottak. A nagy ütközet még tart s a szovjet új erőket dob a küzdelemben. A szovjet arcvonalakon naponként 150-200 páncélost és 40-60 repülőgépet veszít a vörös hadsereg. Hét végén Moszkva is erősödő német ellenállást jelentett. A hadszíntéri események azt bizonyítják, hogy a szovjet szükségből változtatja olyan gyakran a súlypontokat s ezt a tényt, német sikernek nevezhetjük. A keleti hadjárat rendelkezésére álló tartalékok zömét, a német hadvezetőség még nem indította harcba. A téli csaták súlyos megpróbáltatásai csak fokozódhatnak, ha beláll a 40-50 fokos hideg s erre az időre kell az elhárító erőt tartalékolni. Minden jel szerint azonban, a természet mostohasága az idén már nem lehet tartós s a tavasz Európa harcos erőinek kedvez...

kiemelkedő szerepet játszik a hét történetében. Hatalmas amerikai kötelékek nappali támadást indítottak Közép-németország ellen s a kifejlett csatában 136 gépük zuhant le! Az angolok nevezték el ezt a páratlan küzdelmet, a háború legnagyobb légi csatájának. A német vadászok elkeseredett bátorsággal szálltak szembe az amerikai bombázókkal, rátörték rendezett soraikra, szétszórták őket s egyenként végeztek a négy motoros bombázókkal. Az angol és amerikai lapok „titokzatos új német fegyverekről” és „rakétalövedékek” alkalmazásáról írnak, a nagy veszteség enyhítésére. A berlini hivatalos körök nem erősítették meg, de nem is cáfolták a színesen megírt híreket... Két nap múlva, az angolok intéztek éjjeli támadást Közép-németország ellen s a német vadászok 40 bombázójukat lőtték le! A súlyos veszteségek emelkedése, a német elhárító fegyverek növekvő erejét bizonyítja.

A légi terrortevékenység állandóan növekszik. Szófiát amerikai gépek bombázták s lakónegyedeket, templomokat, kórházakat romboltak szét. A bolgár belügyminiszter elrendelte a főváros kiürítését... Hasonló támadás sújtotta Athén sűrűn lakott kikötővárosát Pireust is, ahol hadicélpontot nem bombáztak, de a lakóházak sorait halomra döntötték. Rhallys görög miniszterelnök kiáltványban tiltakozott s a szörnyű támadás megbélyegzésére a következőket írta: „Tiltakozom az emberiség színe előtt az ellen az istentelen cselekedett ellen, amely nem maradhat megtorlás nélkül, ha út majd egyszer az igazság órája!...”

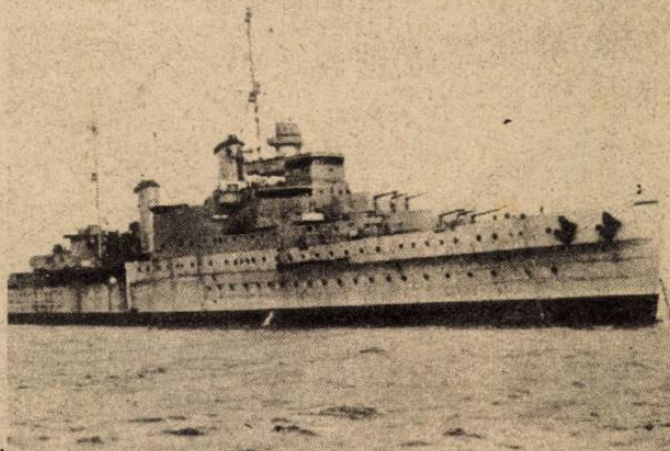
Rómát bombázták a hét folyamán s több olasz város súlyos károkat szenvedett a terrortámadások bomba- és tüzesőjében.

Délolaszországban

az angolszász seregek támadásainak erősödésével számol a német hadvezetőség, az angol fő-

hadiszállítás pedig állandóan „borzalmas hegyiharcok” nehézségeit jelenti... Az 5. amerikai hadsereg 16 kilométeres frontszakaszra összpontosította minden erejét, de támadó csapatai véres, nagy veszteségeket szenvedtek. A Venafrótól nyugatra és északra elkeseredett küzdelem fejlődött ki: A németek feladták Cervaro elpusztított falait s előkészített új állásokba vonultak vissza, ahonnan kemény csapást mértek az előretörő amerikai és francia kötelékekre. Az Adria partvidékén, az angol 8. hadsereg fokozott tűzérési tűzzel új támadást készített elő. Az angolszász sajtó általában elégedetlen az előnyomulás ütemével s bírálatra élesedik. Leginkább új partraszállásokat követelnek s az Adria partján tényleg megjelent egy angol romboló kötelék Civita Nova magasságában, de a parti ütegek néhány rombolót felgyújtottak s elejét vették a további kísérletezésnek.

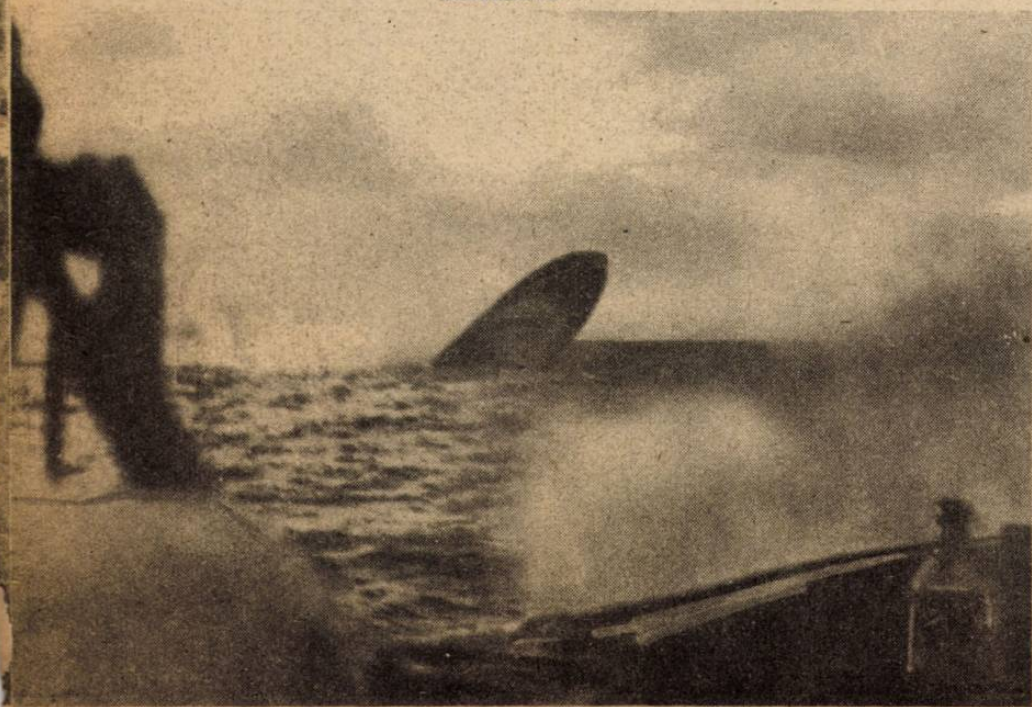
A Balkánon Jajce elfoglalása a legnagyobb esemény. Tito kormányja és parlamentje Jajcében székel s a bolsevista szerb politikusok a hegyekbe menekültek az SS-osztagok elől. Görögországban befejeződött a tisztogató harc s a partizánok már csak a sziklás hegyvidék elhagyott területein garázdálkodhatnak. Az európai várjakon belül, a rend és a nyugalom biztosítása és megőrzése, a védőháború sikerének legfontosabb feltétele!...

A „GLASGOW” ANGOL CIRKÁLÓT súlyosan megrongálták a német rombolók és ágyús naszádok. A Glasgow 9000 tonnás hadihajó, 24 ágyúja és 6 torpedócsőve van. Személyzete 700 fő

A BALKÁNI HARCOKRÓL: Előnyomulás hóviharban a jajcei hegyek között. Tito partizán-seregére súlyos csapást mért az elmúlt héten Jajce városának elfoglalása!

HARCOL A TENGERALATTJÁRÓ! A torpedó kilövése után felmerülő buvárnaszád személyzete elé ez a kép tárul... A hatalmas amerikai teherhajó már megbillent s gyorsan csúszik a hullámsírbába...

ROMMEL VEZÉRTÁBORNAGY
a dán partvidéken rendezett nagy katonai gyakorlatot figyeli

ROMMEL

befejezte szemleútját

Eredmény: — a nyugati fal készen várja az ellenséget!...

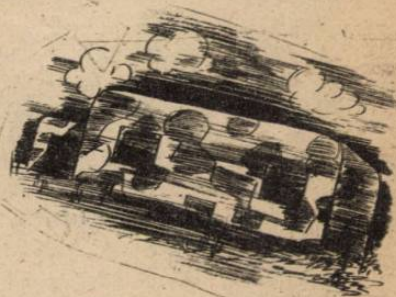
A LA MANCHE-CSATORNA
partján épített páncélos erőd-
vonalban Rommel tíztesen
megvizsgálta a világ legmo-
dernebb védelmi berendezé-
seit...

↑ MEGBESZÉLÉS A LE-
ZAJLOTT NAGYGYA-
KORLAT UTÁN

A LÁNGSZORÓK MŰ-
KÖDÉSBE LÉPNEK
a franciaországi tenger-
őrből körzetében!...

ROMMEL EGY FŐN-
TOS TENGERÉSZETI
TÁMASZFONTON →

A VEZÉRTÁBORNAGY elbúcsúzik
a Katonaotthon vöröskeresztes
nővéreitől

A névmagyarosítás következményei

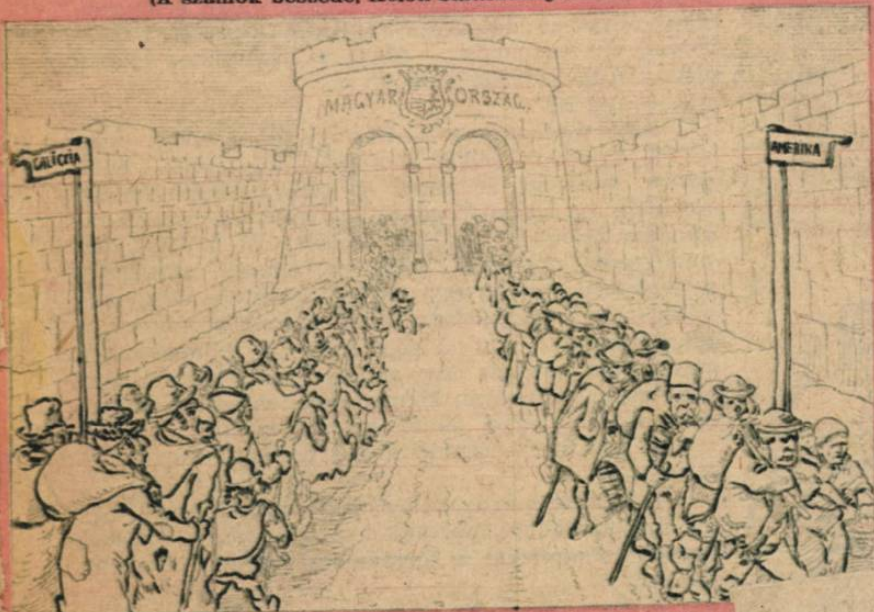
Szt. P. Kik vagytok?
Jövevények. Kik vagyunk? Hunyady Jakab, Kinizsy Ignác,
Batthányi Mózes!
Szt. P. Derék magyarok! már régen várunk ősseitekkel egy
kis jó társaságra! Passirt!

Szt. P. Kik vagytok?
Jövevények. Tisza Kálmán, Csernátony Lajos, Móricz Pál.
Szt. P. Hohó svindlér semiták, a multkor is beeresztettem
egy egész zsidóvárárt, de már ismerlek a magyar nevetekről!
Pokolba veletek!

Magyarországi népvándorlás.

(A számok beszéde, Keleti statisztikája szerint.)

Egyik oldalon bevándorol kelet népe. — a másik oldalon ki-
ujdosik kelet népe. Így tartatik fenn szerencsés egyensúlyban
a népesség Magyarországon!

A KERESKEDŐI BÁLBÓL.

Eladók és vevők.

Szédelgés.

(Galoppirende Schwindsucht.)

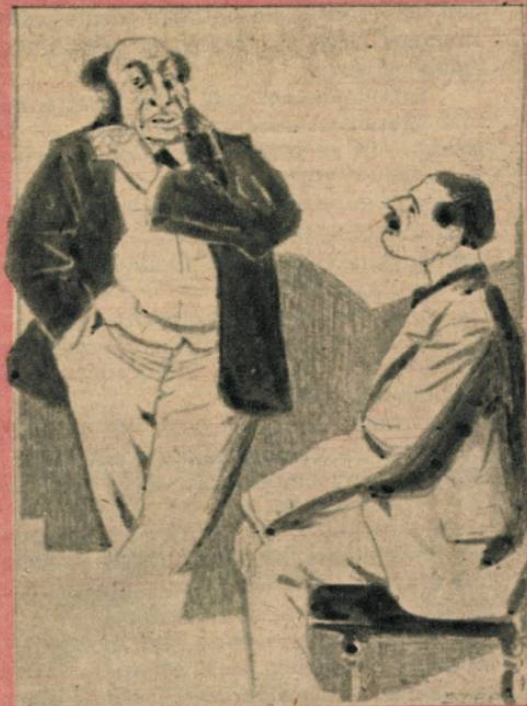
Nem akar szégyent hozni hitsorsosaira.

Törvényszéki elnök:
(vádlatához, a ki család miatt
áll a törvényszék előtt.) Neve?
Vádolt: Filip Feigelstock.
Elnök: Vallása?
Vádolt: Római katolikus.
Elnök: Önrómai katolikus?
Mióta?
Vádolt: Tegnap otámul
fogva. Nem okortom, hojd ebbe
a antiszemita világba a Főget-
lenség azt mondjon: «Megint
egy schwindler zsidó!»

RÉGI MAGYAR HUMOR

Nagyapáink korában, 70—75 esztendővel ezelőtt, így látták
Pesten a zsidókérdést. Akkor is volt szeme a magyarnak, — csak
nem tudta megakadályozni a borusan látott inváziót...

Sarokba szorított kéro.

— Kedves baron ör, ünnek olejan
sok oz odósság, hojd sopán sak o leg-
üdósebb leángyomat kaphatja meg.

Régi és új nemes.

HÉDERVÁRI KONT,
a kemény vitéz.

HÉBERVÁRI KOHN,
a kemény gründer.

Magyarország

örvendetes betelepítése

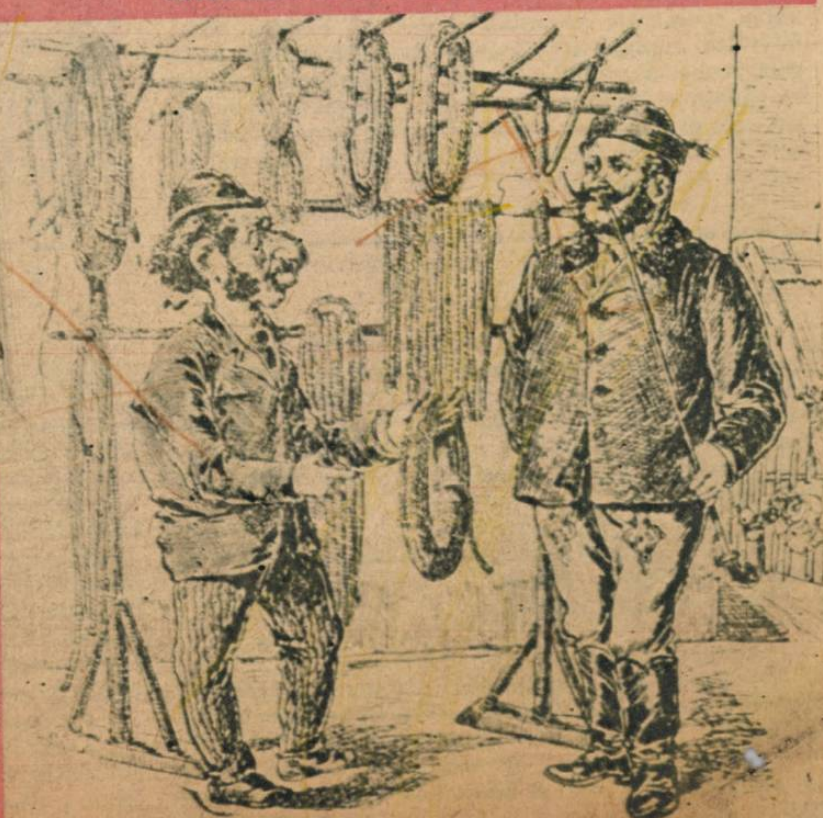

Se haj még azért, hogy egyfelől csángó testvéreink elhagyatva
az ország, kitesztira a kormány, üldöztetve a kormánybiztosok,
tizedelve a malária, kizsákmányolva a kubikoltatók által, vissza-
menekülnek Bukovinába!

Ime addig másfelől haza vándorolnak a galliciai lengyel zsi-
dok és bőven helyre állítják a megfogyatkozott magyar nemzetben
a népesedési egyensúlyt!

Antiszemita kötélverő.

Zsidó. Mennyiér odja nekem eztet a kütelel?
Kötélverő. Ha az úrnak lesz, oda adom ingyen.

Röföskereskedők és rövid áruk.

Hamis bukás.

Tarnopolból indult el...

DÖVÉNYI NAGY LAJOS KORTÖRTÉNETI REGÉNYE

sujtotta. Agyonlőtték? Azt az embert, aki képzeletében az örökkévaló hatalom megtestesítője volt? Ki? Hogyan? Volt, aki közelíteni mert hozzá és fegyvert emelt szívére?

Tulajdonképpen csak most értette meg a forradalmat igazán. A királyt elűzték, — személye csak jelkép volt szemében, testetlen, megfoghatatlan. De ez a fekete ember, ez más... És ezt is ledöntötték, keresztül gázoltak rajta. És Andor azt mondja: mindez csak a kezdet, hogy mindez semmi még ahhoz képest, ami ezután következik. Összevacogtak a fogai.

— Agyonlőtték?

Andor könnyedén bólintott.

— Igen, ma délután... Természetes volt, hogy így történt, ő is tudta, előre tudta, hogy ennek be kell következnie. Várta.

— Miért nem menekült hát el akkor?

— A történelem miatt, kedvesem... Meg kell adni, kemény ember volt, férfi, a javából...

— Borzasztó...

— Ugyan! Ennyi vér egy forradalomért? Mit számít! Hallott valaha arról, hogy a francia forradalom mit művelt? Vagy most, szemünk előtt az orosz? Ez nálunk még hátra van, barátom!

Elhallgatott, mert az ételt hozták. Átadta magát az asztal örömeinek, csak pillantása járt fáradhatatlanul körbe, az asztalokon, s meg-meg pihent egy arcon, katonák, ismeretlen civilek ábrázatán. Néhány régi emléket idéző vonás is szemébe tűnt, azoké, akik évek,

innét. Mi lesz hát még? Mi vár rájuk, a kisebbekre, akiknek életét senki se tartja számon, akiket nem védelmez a hír és régi tekintély páncélja? A kommunisták jönnek, — mondta Andor. Azok, csakugyan? Hiszen akkor... Nem is merne végiggondolni.

— Rosszul van?

— Nem... dehogyan... Miért?

— Nagyon sápadt.

— Hát hogyan! Amiket hallottam magától, azok nem derítettek fel!

— Egyelőre nincs oka a nagy ijedtségre... Azért telefonáltam magáért, hogy egy kicsit diskuráljunk és egyetmást halljon tőlem. Nem árt... Maga mindig szimpatikus volt nekem, s őszintén megmondom, sajnálnám, ha valami kellemetlenség érné. A fanatizmust szerettem tán magában. Azt a szenvedélyt, amellyel a pénz után vetette magát, amivel a gazdagság elérése kedvéért minden mást félretett. Ha egészen fiatal korában magamfajta emberrel találkozok, tán országokat felgyújtó forradalmárrá vált volna ezzel a szenvedéllyel. Mert a környezet alakít bennünket savanyú polgárrá, óvatos kereskedővé, az arany kalandorává, vagy anarhistává, kedvesem. Maga a pénzbe szeretett bele... Nem tehet róla. Szóval csak azt akarom mondani, hogy vigyázzon. Ne engedje magát illúziókba ringatni s ne tévesszék meg a langyos események, vagy az esernyős forradalmárok joviális viselkedése. Ebből a kis szélből, ami most átfúj az országon, orkán lesz, Balassa...

Juda a prófétáló Andorra meredt. Félelmetes volt most ez a keskeny, aszkétikus arc, a gyűlölet és szenvedély lángja sütötte át.

— Mit csináljak, mondja, mit csináljak? — kérdezte sürgetően, mintha most mindjárt összeomlanék körülötte a világ és attól félne: maga alá temetik őt is romjai.

— Mobilizáljon mindent. Hagyja abba az üzleteit, amilyen hamar csak tudja. Ne sajnálja a pillanatnyi konjunktúrát, mert itt minden oly hamar szétrohad, hogy bámulni fog rajta, s úgyse lenne már ideje akkor szépen visszavonulni. Vegyen olyan értékeket, amik állják az időt. Aranyat. Külföldi papírt. Drágakövet, mit tudom én... Maga az ilyesmihez jobban ért... Adj a birtokát is...

— Azt is?

Juda megborzongott. Hát így áll a világ? Arra az időre gondolt, mikor még gyönyörű terveket épített, titokban, senkinek se szólva róluk. Amikor azt hitte: ha elegendő pénze lesz már, s a vagyon ragyogása feledtetni mindenkivel sanyarú multját, tán nemességet szerezhet magának, címert, uraságot s a Gyéressy-kastély egy tisztelt tekintély otthonává válik, ahová igazi arisztokraták járnak barátkozni a tulajdonossal... Ezt a házat adja el? S hová vigye onnét Évát, meg az öreg asszonyt? Azt hiszi Andor, hogy csakugyan olyan könnyű felszámolni az embernek mindent, egész életét, terveit, álmait?

— Azt is? — ismételte alig hallható hangon. — Miért?

— Hát nem érti, ember? Egy kastély s egy birtok nem maradhat meg akkor a maga kezén! Minden vagyont elkönfiskál a forradalom, mindent szocializálunk.

— És a pénz? Az arany és a kő? Mit ér akkor az is?

— Nem engedte végigmondani...

— Dehogynem! Hagyja hát hallani!

— Menjen ki az országból...

A kurta mondat végigcsattant Judán, mint az ostor. Elmenni? Hová? S miért? Hát van értelme? Futni a forradalom elől, mint a tűz elől, mely sarkában lobog s érzi is perzselő lehelletét?

— Menjen Svájcba... Vagy Amerikába, majd ha lehet.

Elhallgattak. Juda nem mert többé kérdezni, félt a feleletektől, félt ettől az embertől is, aki úgy beszélt hozzá, mintha egy fellebbezhetetlen ítéletet közölne vele. Egy pillanatra józanul és hidegen arra gondolt, hogy Andor örült s rögeszmétől hajtva beszélt neki ilyeneket, de aztán csüggedten és szűkülve fogadott el minden szót igazságnak.

Menjen Svájcba... Vigye vagyonát, bolyongjon, mint egy új Ahasvérus a világban, egyik ország földjéről a másikra. Ő, nem a ragaszkodás kötötte ehhez a városhoz, nem a szív tiltakozott benne. Az érdek és a megfontolások tüskéi szúrták. Egy másik városban, egy még idegenebb nép között kéne új életet kezdenie, s tán esztendőket vesztegetni arra, hogy összeköttetéseket szerezzen, kiismerje az életet, meglassa a lehetőségeket. Ettől az ismeretlentől húzódozott.

— Itt hosszú időre vége lesz mindenképpen a maguk konjunktúrájának, — szólalt meg hirtelen Andor, mintha csak gondolataiban olvasott volna. — A szegénység és nyomorúság telepszik rá az egész országra, hiszen mi legyőztük vagyunk, s minden összeomlik körülöttünk.

vagy tán évtizedek óta minden nap megfordultak itt, akiket mindig látott, valahányszor belépett a terembe, egy óriás család tagjait: a módos polgárság atyafiságához tartozókat. Arcuk most fáradt, nyugtalan, titoktalan félelemtől árnyékos volt. Mily könnyen meg lehetett különböztetni tőlük azokat, akik a most nyújtózó, feltápászkodó új világ gyermekei voltak: a hanyagul, vagy rosszul öltözött civileket, a fontoskodó magatartású tiszteket, akik hangsúlyozott biztonság-gal ragadták kezükbe a kanalat, kést, s az uralkodók büszke tekintetével szemlélték a körülük nyüzsgő életet, mintha csak egyetlen szavuktól függene: mikor vethetik végét a langyos jólét örömei élvezetének.

Judának volt ideje gondolkodni azon, amit hallott. Ujjai még mindig szorították az asztal szélét, öntudatlanul kapaszkodott a tárgyba, mintha attól félne, a hír orkán-szele mindjárt felkapja és elsodorja

— Csodálkozott rajta?

Ünnepélyes és ismeretlen vonás fénylett az arcán, hangja is szokatlanul csengett s mozdulatai kímérten kísérték a szavakat. A hatalom attitűdjei voltak ezek; miniszterek és államférfiak viselkednek így, akik tudják, hogy a közönséges emberek tekintetének szüntelen kíváncsisága tapad rájuk s felsőbbrendűségük-höz méltóan akarnak mutatkozni hódolóik előtt. Juda furcsának találta, hiszen számtalanszor hallotta tőle, hogy a forradalom az egyenlőség jegyében tör majd reá a világra, s ime, a régi barát még vele is kimért, felülről beszél, áthidalhatatlan különbséget érezetni akaró.

— Csodálkozik rajta? — ismételte meg a kérdést.

— Tudja, micsoda nap volt ez az én számomra és mi mindent kellett elvégezniem?

Már száján volt a kérdés, de mégse mondta ki, hogy tán miniszterséggel kínálták? A lapok és a házak falára raggatott óriás plakátok mindenkinek szemébe kiáltották már, hogy kik a népkormány tagjai, s Andor neve nem szerepelt e listán.

— Jöjjön, enni akarok, reggel óta egy falat nem volt a számban...

A terem sarkában adtak nekik asztalt. Andor bágyadtan tanulmányozta az étlapot, rendelt, aztán mosolyogva fordult Juda felé:

— Így... És most beszéljünk. Bizalmasan, ahogy régi barátokhoz illik. Lehet, hogy amit hallani fog tőlem, meglepi majd és hihetetlennek találja az első percben. Kérem, gondoljon arra, hogy maguk mindannyian nevettek rajtam, amikor az eseményeket, melyeknek tanui vagyunk, évekkal ezelőtt megjósoltam...

— Igaz.

— Tehát ne higgye, hogy ugratni akarom, rémíteni, mint Hugó, akivel egy órával ezelőtt volt nagyon kinos diskurzusom. Ő túlságosan keményfejű. Jó üzletember, de nincsen fantáziája, se a politikához érzése. Sándor, a sógor, más... De nem erről van szó...

Hátradőlt a széken, körülpillantott a termen, tekintetét vizsgálódón hordozta meg a vendégeken s halkan folytatta:

— Maguk most tanácstalanok, kicsit tán rémültek is, de azt hiszik, hogy aminek tanui voltak a mai napon, az körülbelül a legrosszabb már, s ennél nagyobb meglepetés nem érheti magukat. Holnapra elmúlik az ijedelmük és gyors számítást készítenek, megállapítják, hogy a világ, melyben oly jól érezték magukat, nem is változott sokat s amit most képesek megmenteni, ügyességgel, a ravaszság finom gyakorlatával, az már kezük közt is marad.

Elhallgatott és figyelmesen vizsgálta Juda arcát, kaján mosollyal, aztán hirtelen közel hajolva hozzá folytatta. Hangja halk volt, de izzó szenvedély lobogott benne, a gyűlölet adott nyomatékot minden szavának s Juda megborzongva hallgatta. Lehetetlen volt el nem hinni, amit mondott, a meggyőződésnek, a bizonyosságnak határozott tudata annyira áthatotta az egész embert.

— Nem, kedves Balassa, — mondta — egy pillanatig se higgye. Ez itt csak a kezdet. S mindazon, ami még történni fog, semmi hatalmuk sincsen Károlyi Mihályéknak.

Hangtalanul nevetett.

— Károlyi Mihály, — biggyesztette száját — nem több, mint a fejsze, mely a zsilip gerendáját elvágja. Eszköz. Az áradat majd mi leszünk, akiknek nevét nem ordítják a falragaszok, akiket nem dicsérnek a lapok ugyanazokkal a jelzőkkel, melyek a tegnap hatalmasainak neve mellett fényesedtek ki a sok használatból.

— Kik?

Juda meglepetten hallgatta s a kérdés szinte akaratlanul hullott ki száján.

— A kommunisták.

— A...

Andor bólintott.

— Igen. Mit csodálkozik? Ez nem forradalom, ami itt volt! Kis szelecske, amely felborzolta a víz felszínét... Hogy Tiszát agyonlőtték...

Juda megmarkolta az asztal szélét, a terítőt is szinte lerántotta róla. A közömbös mondat homlokon

Juda bölintott, de közben azt gondolta: mit értesz te ehhez? Mit tudod te, hogy a szegénységből lehet legkönnyebben az aranyat kihalászni? Van neked fogalmad arról, hogy a rutén paraszt milyen szegény és mégis milyen szépen meg lehet belőle gazdagodni?

— A semleges országok s a győztesek... Azok boldogok lesznek, a maguk fogalmai szerint, kedvesem.

— Hát...

— Persze, nem kell azt hinnie, hogy már holnap bekövetkezik mindaz, amit mondtam, hogy kapkodnia kell és hajszochnia magát ezzel a mentőakcióval. Szépen, nyugodtan, megfontoltan csinálja csak. Hónapokig eltart, amíg minden kibontakozik, megéri.

— Köszönöm, hogy bizalmával így megtisztelt...

— Hagyjuk az udvarias köszönő szavakat. Nem udvariasságból tettem, nem tartok számat az előzőkeny jelzőre. Szeretem és becsülöm magát, ennyi az egész.

— És Hugó? Említette, hogy neki is szólt... Ő hogy vélekedik?

Andor vállat vont.

— Mint mindig. Ostobán viselkedik és nem hisz nekem.

— Miért?

Fáradt, okos, mosoly futott át Andor arcán, mint egy villanásnyi fény.

— Tudja, nekem van egy tétele. Úgy szól, hogy a fajták elveszítik legjobb tulajdonságaikat, ha hosszú időn keresztül egy másik rasz befolyásának teszik ki magukat. Mi, zsidók, képesek vagyunk pontosan megérteni a veszedelmeket, például. Kifinomodott ösztönünk van hozzá, melyet talán az ötezeréves üldöztetés, az idegen népek közt való, tulajdonképpen soha nem biztonságos élet fejlesztett idegeinkben. Majdnem csálhatatlan megérzés ez s alkalmazkodás is mindjárt. Ezt vesztette el Hugó, mikor megházasodott s átengedte magát felesége befolyásának. Átalakult, asszimilálódott egy közösséghez, amelytől alapvető tulajdonságaiban ugyan végzetesen idegen maradt, de a finom különbözőségét mégis elvesztette.

— Nem tudom, mit akar mondani.

— Látott már erdei nyulat? Látta miben különbözik attól, amelyik a szántóföldeken él? Csak a szőrzete finom színárnyalatával. De ez éppen elég, hogy ha a mezőre kerül, elpusztuljon miatta. Hát a zsidó, aki egy idegen rasz befolyása alá kerül, ilyen nyúl éppen. Különbözik tőlük... Nem fontos...

— Szóval Hugó nem hisz abban a másik forradalomban?

— Nem. A nemzetet emlegeti, a magyar konzervativizmust, mely elutasít magától minden radikális megoldást és nyers cselekedetet. Nem lehet neki megmagyarázni, hogy a változás egyáltalán nem attól a nemzettől függ, amelyre ő gondol. Úgy beszél, akár egy vidéki szolgabíró s úgy is gondolkodik...

— Hát maga mit gondol?

A forradalmat, kedvesem, nem a joviális polgár robbantja ki, hanem az a tömeg, amely a mai, meg a holnapi és holnaputáni tüntetéseiben még csak némán asszisztál. Az nem öszirózsát dobál majd, hanem bombát... S annak a soraiban nem lengetnek háromszínű zászlót se. Mikor látja majd, hogy a burzsoa szűkülve fut a kapuk alá, menedéket keresve, vagy elbújik, lakása befüggönyözött ablakai mögé, ha jön a tüntető nép, akkor kezdődik... Gon-

doljon rá, mit mondtam magának... Grófok és papok, mint forradalmárok! Mit gondol, lehetséges ez? Hock János, meg Károlyi Mihály? Ugyan, kérem...

— Hugó nem is fogadja meg a tanácsait? — tért vissza makacsul Juda az egyetlen kérdésre, ami e pillanatban érdekelte.

— Hát... talán meggondolja még. Csak késő ne legyen... Én semmi esetre se fárasztom magam még egyszer azzal, hogy észre térítsem.

A terem egészen megtelt már körülöttük. A cigány szakadatlanul a Kossuth-nótát játszotta, meg a negyvennyolcas indulókat. Az asztaloknál a hangulat feloldódott, emelkedetté vált, az elfogyasztott italtól, a diskurzusok meghangosodtak, az emberek levetették a tartózkodás és félelem köteleit.

— Látja, ez az, amit maguk már forradalomnak neveznek, — intett gúnyosan Andor. — A Kossuth-nóta, meg a Klapka-induló... S azt hiszik, hogy ettől egyszerre nagyon zord Maratok és borzasztóan vérengző Robespierrek lesznek. Játsszanak. Majd megtanulják egy napon, mi az igazi forradalom!

Mintha most döbbsen volna csak rá, hogy értékes és pótolhatatlan idejét hiábavalóságra pazarolta, türelmetlenül hívta a fizetőt.

— Nekem most mennem kell, — mondta Judának, — várnak.

Hogy hol, arról hallgatott, pedig Juda szerette volna tudni: kik azok, akik Károlyi Mihályék forradalma mögött állnak, készen, hogy bármely pillanatban átvegyék az ő szerepüket s véres fordulatot adjanak e valóban szelídnek tetsző eseményeknek.

Egyedül maradt az asztalnál, s áttelepedett Andor előbbi helyére, ahonnan jobban látta a vendégeket. Odaüljön Hermannékhoz? — ez a kérdés foglalkoztatta egy kis ideig, de aztán elhatározta: nem megy. Ugyan minek? Fecsejjen össze-vissza, hallgassa a börtönből hozott történeteket, vagy menjen bele egy fölösleges tárgyalásba ezzel az emberrel, aki bizonyosan egyszerre szeretné pótolni mindazt, amit elmulasztott? Ő már nem köt üzleteket... Igaza van Andornak, felszámol mindent, s talán megvárja míg a dolgok leiggadnak. Készen lesz. Ha a baj nagyon közelivé válik, ugysis figyelmezteti majd, hiszen azt mondta: barátságot érez iránta. Ez jó dolog. Az egyetlen ember, akitől életében hallotta a szót: szeretem magát. Alapjában véve szerencséje van, hogy éppen ilyen ember rokonszenvét bírja, ki tudja, milyen nagy hasznát veszi egyszer... Lehet, hogy túloz, mint ahogy minden elfogult szívben van hajlam erre, s hogy ami következik, talán nem lesz olyan borzasztó, de a rosszra elkészülni és kellemesen csalódnai jobb, mint a keserves meglepetés.

A korai záróra, amit óvatosságból elrendeltek, megmozgatta a vacsorázgató társaságokat. Idegesen fizettek az asztaloknál, mintha csak erről döbbsen volna rá, hogy az utcán tulajdonképpen forradalom van s kívül e barátságos falakon, ropogva omlik össze minden, amit eddig természetesnek, jónak és változhatatlannak hittek az emberek.

Már nem is gondolt rá, hogy baj érheti. Csaknem öntudatlanul bandukolt hazafelé s az járt eszébe, hogy még holnap megkezd a bankban lévő érdekltségének likvidálását. Eppen jókor, nem kell különösen magyarázkodnia Komor előtt, ugysis feszült hangulatban váltak el legutóbb. Aranyat? — azt tanácsolta Andor... Igen, s köveket is, meg külföldi papirokat, persze... De hol és kitől? Ki lesz

elég ostoba, hogy megváljon ilyen értékektől a mai világban?

A parasztok jutottak eszébe. Igen, tán a falusiakkal még lehetne valamit kezdeni. Ők voltak, akiknek vállain a gazdagság első kis dombjára felkapaszkodott, segítsék őket az oromra is, ahonnan végignézheti nyugodtan ezt a vihart, a csúf fellegek fölé kerekedve.

Régen nem érezte magát oly rugalmasnak, mint most. Semmi kedve nem volt lefeküdni, s otthon, a gondosan behajtott ablaktáblák mögött, szobájában még éjfél tájban is ébren virrasztott. Valóságos haditervet dolgozott ki magában s igen elégedetten dőlt ágyára, mikor minden részletet tisztán látott már.

A város teljesen elcsendesedett, némán hevert a fekete, borús éjszaka alján, mint fáradt gyermek, aki a játéktól kimerült. Csak a kettőzött katonai őrzáratok léptei kopogtak a néptelen utcákon, s olykor ropant egy-egy lövés zaja a külvárosok felől, vagy a pályaudvarok irányából, de ez se jelentett semmi veszedelemet. A bortól és örömtől mámoros katonák süttették el fegyvereiket, hazafelé tartva s legfeljebb a pisálkáló villamos lámpák aludtak ki a golyóktól találva, nem emberi életek.

A polgár, fel-felriadva könnyű álmából, utána hallgatózott a dörrenéseknek, kis szorongással szívében, de aztán megint elszenderült.

Hajnaltól kivirított az utca.

A megkopott házak falára óriás, sokszínű plakátokat ragasztottak, mintha fel akarták volna öltöztetni őket, a forradalom öröme. Rendeletek özönét közölték az emberekkel, s az új hatalom, mint szíves rokon, e nyomtatott üzenetek segítségével levelezett a polgárral, katonával és munkással. Tudtára adta, hogy mi történt az utolsó huszonnégy órában, megígérte a gyónának biztonságát, megcáfolt vad híreszteléseket, s halállal fenyegette a sötét szándékok, mely esetleg a „forradalom vívmányainak megcsúfolására tör“.

Juda már kora reggel a városba ment. Nem volt még nyolc óra, a köd szennyes-szürke rongyokban úszott az utcán, mint óriás felmosóruha, melyet láthatatlan kéz vonzolt át a városban, s ahonnan a könnyű szél elfújta, ott nedvesen, feketén csillogott is nyomában az aszfalt, meg a kocsit.

Az Unio kávéházba igyekezett, találkozni akart ott az ismerős, régi ügynökökkel, akik még a feledhetetlen jó világban dolgoztak a banknak, s oly jó szolgálatot tettek nekik az egzoták elhelyezésével. Vajon mi van velük? S hajlandók lesznek-e vállalni a munkát, melyet nekik szánt?

Didergett kissé a nyirkos hűvösben, régóta nem érezte ezt a későszíri reggeli levegőt. Összehúzta mellén a kabátot, s egy-egy pillantást vetve a falakon virító plakátokra, gyors léptekkel haladt át az utcákon.

A kávéházban, bár túlságosan korán volt még, mozgalmas élet folyt. Az asztaloknál, összehajolva, hogy csak a gyapjas fejek látszottak, suttogva tárgyaltak a fáradhatatlan üzletemberek, ügynökök, öreg tőzsdei rókák. Olyan volt a helyiség, mint békében egy-egy nagy börcsata előtt, amikor mindenki híreket akart hallani, tájékozódni szeretett volna s a várakozás villamos feszültsége töltötte meg a füstös helyiséget.

— Alászolgája, Balassa úr! — köszöntötték a régi ismerősnek kijáró bizalmassággal a pincérek, akik azelőtt gyakran látták itt. — Parancsoljon, Komor úr asztala fenn van tartva.

Konyakot rendelt, s lassú kortyokban itta a jól-esően melegítő szeszt, aztán körülnézett.

Nem, itt semmi se változott. Ugyanazok az arcok, ugyanazok a mozdulatok, s ugyanaz a monoton zsongás, melyet csak néha szakít meg a pincérek hangosabb kiáltása, egy-egy üdvözlés, figyelmeztetés, vagy a rendelések továbbítása: Fekete úrnak egy síma, sürt sötétet, Károly...

Végre megtalálta, akit keresett.

A nyurga, hosszú ember harmadmagával ült egy ablakban s unottan bámult az utcára, melynek élete lassan felvette megszokott ütemét. Kocsik jelentek meg, dübörgő kerekekkel, fáradt lovakkal az ásitó ürességben, emberek tüntek fel a gyalogjárón, mind sűrűbben, mintha egy szigorú rendező parancsára népesítenék be a várost.

Juda intett egy pincérnek.

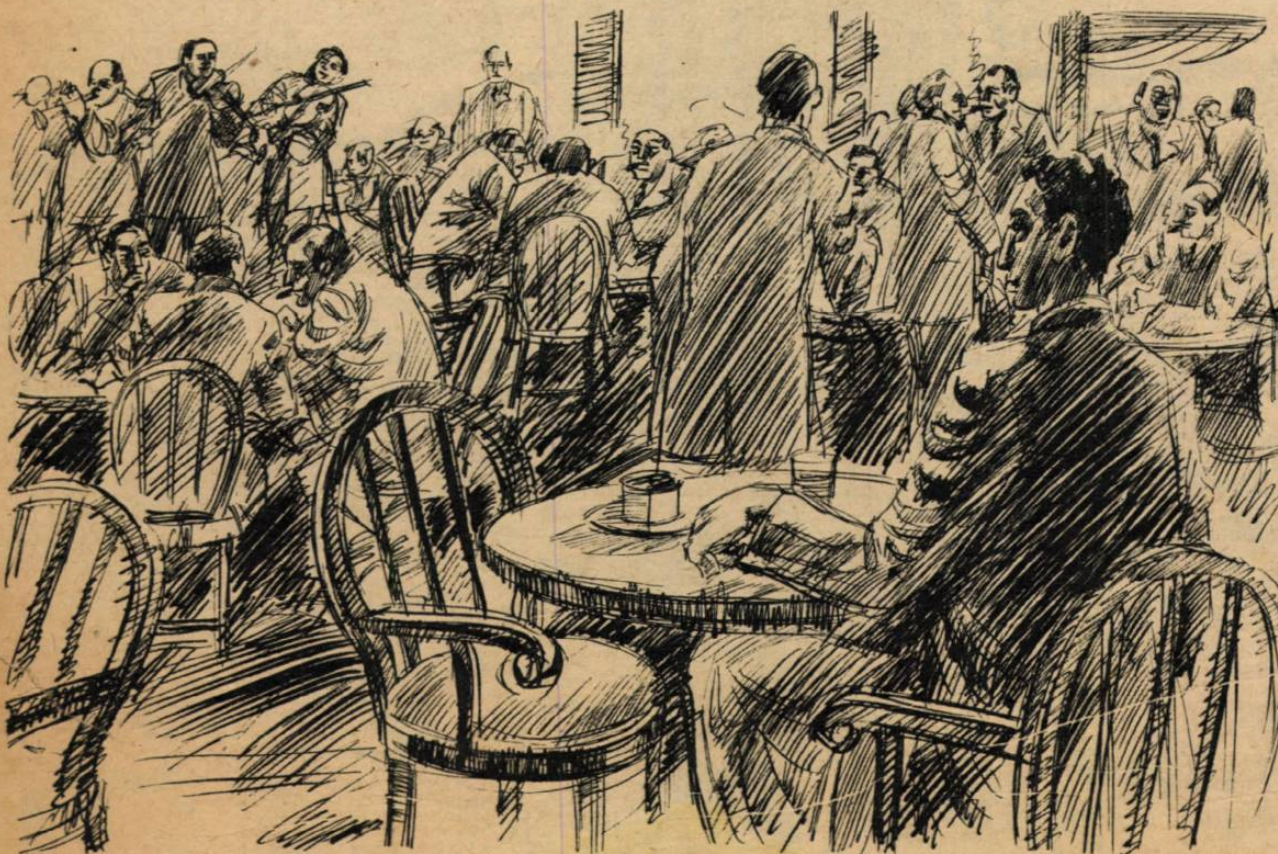
— Földes urat küldje ide, fiam.

— Igenis.

Az ügynök felkapta a fejét, mint trombitaszóra a huszárló és széles mosollyal intett, hogy tudomásulvette a meghívást.

A tervhez, melyet az éjszaka kigondolt, keresve se tudott volna alkalmasabb embert találni a csontváz-vékony ügynöknél, akit a szakmában parasztnak csúfoltak. Valahonnan a Hajdúságból származott és máig se tudta elhagyni az i-ző tájszólást, mely beszédének szokatlan ízt adott itt, ahol mindenki kissé dallamosan ejtette a szavakat. Földes úr mindenhez értett s mindenre vállalkozott. Nem nézte le a legkisebb üzletet se, nem válogatott, mint sokan mások s ha ezért mindenesnek csúfolták, öreg paraszt közmondással felelt, mely őszinte derűt fakasztott e világban, ahol mindenki a milliók után tört és rot-schildi karrierről álmodozott. Földes úr azt szokta mondani, hogy ki a garast nem becsüli, a forintot nem érdemli, s a ritmikus szólásmondással mindig volt olyan derűt fakasztó sikere, mint másoknak az új viccekkel, melyek úgy kezdődtek, hogy „találkozott a Grün a Schvartzal“.

(Folytatjuk.)

GÉPPUSKATŰZ
TITO SZERB PARTIZÁNJAIRAI